

LAUSUNTOYHTEENVETO HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA LAIKSI EUROOPAN UNIONIN HIILIRAJAMEKANISMIA KOSKEVAN ASETUKSEN TOIMEENPANOSTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA

Sisällys

LAUSUNTOYHTEENVETO HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA LAIKSI EUROOPAN UNIONIN HIILIRAJAMEKANISMIA KOSKEVAN ASETUKSEN TOIMEENPANOSTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA 1

1. JOHDANTO	1
2. LAUSUNTOPYYNTÖ	2
3. LAUSUNNONANTAJAT	2
4. LAUSUNTOPALAUTE	2

1. JOHDANTO

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt lausuntoja esitysluonnoksesta laiksi Euroopan unionin hiilirajamekanismia koskevan asetuksen toimeenpanosta annetun lain muuttamisesta. Hallituksen esitys on valmisteltu virkatyönä työ- ja elinkeinoministeriössä yhteistyössä oikeusministeriön ja Tullin kanssa.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Euroopan unionin hiilirajamekanismiasetuksen toimeenpanosta annettua lakia ja antaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta hiilirajamekanismiasetuksen muuttamisesta johtuvat kansalliset säännökset. Yritysten hallinnollisen taakan keventämiseksi komissio julkisti 26.2.2025 kolme ehdotusta (Omnibus I -ehdotukset). Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus hiilirajamekanismiasetuksen muuttamisesta (EU) 2025/2083 tuli voimaan 20.10.2025.

Esityksen mukaan toimivaltainen kansallinen viranomainen voisi alentaa hiilirajamekanismiasetuksen seuraamusmaksua koskevassa artiklassa tarkoitettua, esimerkiksi CBAM-todistuksien palauttamatta jättämisestä määrättävää seuraamusmaksua tietyissä tapauksissa. Lisäksi kansalliseen lakiin lisätään soveltamisen kannalta tarpeelliset määritelmät. Ehdotuksilla myös yksinkertaistetaan ja tehostetaan hiilirajamekanismia.

Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle keväällä 2026 ja muutokset tulisivat voimaan mahdollisimman pian.

2. LAUSUNTOPYYNTÖ

Työ- ja elinkeinoministeriö lähetti 18.12.2025 lausuntopyynnön yhteensä 45 taholle. Lausuntopyyntö löytyy [Lausuntopalvelusta](#) diaarinumerolla VN/28554/2025 ja valtioneuvoston [Hankeikkunasta](#) tunnuksella [TEM049:00/2025](#). Lausuntokierros päättyi 13.2.2026.

Esitysluonnos oli lausuntokierroksen ajan nähtävillä julkishallinnon lausuntopalvelussa ([lausuntopalvelu.fi](#)), jossa lausuntoja voivat antaa organisaatiot ja kansalaiset. Lausunnon voi toimittaa myös työ- ja elinkeinoministeriön kirjaamoon. Myös muut kuin lausuntopyynnön jakelussa mainitut voivat antaa asiassa lausuntonsa. Asiassa annettiin yhteensä 22 lausuntoa määräaikaan mennessä. Lausunnot ovat julkisia ja löytyvät ministeriön sivuilta.

3. LAUSUNNONANTAJAT

Asiasta lausunnon antoi yhteensä 22 tahoa julkisorganisaatioista, yhdistyksistä ja järjestöistä.

Viranomaisista lausunnon antoi *Tulli*.

Oikeusistuimista lausunnon antoi *Helsingin hallinto-oikeus*.

Järjestöistä ja liitoista lausunnon antoivat *Elinkeinoelämän keskusliitto EK*, *Elintarviketeollisuusliitto ry*, *Energiateollisuus*, *Kaupan liitto ry*, *Logistiikkayritysten Liitto ry*, *Metsäteollisuus ry*, *Rakennustuoteteollisuus RTT ry*, *Suomen Huolinta- ja Logistiikkaliitto SHHL ry*, *Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry*, *Suomen Sähkönkäyttäjät ry*, *Suomen Yrittäjät*, *STTK ry*, *Suomen Varustamot ry*, *Teknisen kaupan liitto* ja *Teknologiateollisuus ry*

Lausunnonantajista *Kilpailu- ja kuluttajavirasto KKV*, *valtiovarainministeriö*, *ulkoministeriö* ja *Ålands landskapsregering – Ahvenanmaan maakuntahallitus* ilmoittivat, ettei niillä ole asiasta lausuttavaa.

Lausuntopalaute tullaan tarkastelemaan lainsäädännön muutostarpeita arvioitaessa.

4. LAUSUNTOPALAUTE

Lausuntopalaute jakautui varsinaiseen hallituksen esityksen sisältöön liittyvään palautteeseen ja yleisesti hiilirajamekanismiin liittyvään palautteeseen.

Varsinaiseen hallituksen esityksen sisältöön suhtauduttiin kaikkiaan myönteisesti. Kaikki lausunnonantajat pitivät hallituksen esityksellä ehdotettua sääntelyä tarpeellisenä, perusteltuna ja kannatettavana. Seuraamusmaksujoustopien säätämisen kansalliseen lakiin katsottiin varmistavan yritysten yhdenmukaista ja tasapuolista kohtelua. Yleisesti seuraamusmaksujoustopien mahdollistava sääntely katsottiin kohtuulliseksi, sillä luotettavien päästötietojen saaminen EU:n ulkopuolisilta toimittajilta on haastavaa ja tietojen oikeellisuuteen liittyy epävarmuuksia.

Osassa lausunnoista katsottiin, että EU-sääntelyn toimeenpanon lähtökohtana Suomessa tulee olla ylimääräisten kansallisten velvoitteiden välttäminen. Tämän katsottiin toteutuvan hiilirajamekanismiasetuksen osalta, kun täytäntöönpano ei sisällä kansallisia lisävelvoitteita. Niin ikään osassa lausunnoista pidettiin hyvänä, että kansallinen sääntely toteutetaan yhdenmukaisesti EU-lainsäädännön kanssa eikä rinnakkaisia menettelyjä luoda.

Seuraamusmaksujen joustavuuden lisäämistä pidettiin perusteltuna, kun huomioidaan toiminnanharjoittajien siirtymäkauden aikana kohtaamat käytännön haasteet. Lausunnoissa korostettiin, että Tullin käyttäessä harkintaansa seuraamusmaksujen määrittämisessä maksujen on oltava riittävän varoittavia, jotta mekanismin ohjausvaikutus ja tavoite ehkäistä hiilivuotoa eivät vaarannu.

Ympäristöministeriö huomautti, että ehdotetun lain 4 a §:n 2 momentissa on tarpeellonta toistoa ilmaisun ”laiminlyönnin toistuvuus” osalta, ja sama toisto esiintyy säännöskohtaisissa perusteluissa. Ympäristöministeriön kommentti on huomioitu tarkentamalla esitystä tältä osin.

Lausuntopalautteesta valtaosa koski hiilirajamekanismia yleisesti. Lausunnoissa kannatettiin pyrkimyksiä keventää toimijoihin kohdistuvaa sääntelyä sekä sitä, ettei kansallisia lisävelvoitteita luoda. Useassa lausunnossa korostettiin sitä, että yritysten neuvonta sekä viranomaisten aktiivinen ja ajantasainen tiedottaminen on tärkeää järjestelmän ennakoitavuuden kannalta. Lausunnoissa korostettiin myös selkeän viranomaisohjeistuksen merkitystä CBAM-asetukseen liittyvän kansallisen sääntelyn toimeenpanossa.

Niin ikään hiilirajamekanismiin yleisesti liittyen lausunnoissa tuotiin esiin, että CBAM-järjestelmä tuo huomattavia tiedonkeruu- ja raportointivelvoitteita erityisesti kolmansien maiden toimitusketjuista ja siksi on tärkeää, että kansallinen viranomaisohjeistus tukee ennakoitavuutta ja riskiperusteista valvontaa eikä aiheuta ylimääräistä hallinnollista taakkaa. Osassa lausunnoista esitettiin huoli siitä, että todentajamarkkinoiden nykyinen kehityssuunta on epäselvä. Toimivat todentajamarkkinat nähtiin edellytyksenä sille, että yritykset voivat välttää oletusarvojen käyttöä ja niistä seuraavia korkeita kustannuksia.